



FOLKEAKSJONEN NY ROVDYRPOLITIKK

04.03.2026

Klima og miljødepartementet

### **Høring - Endringer i regelverket om miljø- og kulturmiljøkriminalitet.**

Referanse 25/4039

Vi viser til regjeringens forslag til endringer i regelverket om miljø- og kulturmiljøkriminalitet, som Klima- og miljødepartementet sendte på høring 11.november 2025.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk takker for muligheten til å gi innspill i høringsprosessen.

En heving av strafferammen for brudd på viltressursloven som åpner for teknisk sporing og kontroll av kommunikasjonsanlegg innebærer mer enn praktisk styrking av etterforskningen. Det utvider statens adgang til å kartlegge borgeres bevegelser, relasjoner og livsførsel over tid. Å gjøre slike tiltak tilgjengelige ved mistanke om brudd på viltressursloven senker terskelen for inngrep i privatlivet både for den som mistenkes og for personer i vedkommendes omgivelser. Forholdsmessighetskravet i straffeprosessloven § 170a gir ingen selvstendig begrensning dersom lovgiver først åpner for inngrepene. Hvis strafferammen heves og dermed muliggjør mer inngripende overvåkning, utvides statens kontroll. Enkeltindividets rettigheter til privatliv vil bli svekket.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk advarer mot risikoen for at ordensmakten iverksetter overvåkning og sporing av enkeltindividets daglige aktiviteter på bakgrunn av uberettigede mistanker som oppstår i miljøer som er motstandere av viltforvaltning som sådan. Det finnes klare indikasjoner i disse miljøene til en svært lav terskel for å tolke lovlig virksomhet, som slike forvaltningsmotstandere ønsker å avvikle på prinsipielt grunnlag, som lovovertridelser. En kombinasjon av et sterkt ønske fra myndighetenes side om å potensielt avdekke brudd på viltressursloven og et stort tipstilfang fra aktører som har egeninteresse i å overdrive omfanget av slik illegal aktivitet kan ikke tillates å gå på bekostning av enkeltmenneskers rett til privatliv.

Mange på bygdene rundt omkring har erfart hvordan den sarkastiske standardkommentaren «Er det noen som har funnet en død ulv?» ofte ytres når en politibil blir observert – underforstått at ordensmakten ikke bryr seg stort om for

eksempel vinnings- eller voldskriminalitet i tynt befolkede områder. Selv om denne høringen ikke dreier seg om fredet rovvilt spesifikt, er det verdt å merke seg at det i mange bygdesamfunn er en utbredt oppfatning at ordensmakten har lite ressurser å bruke på kriminalitet som rammer folk, men mye ressurser å bruke på potensielt å avdekke miljøkriminalitet. Argumentasjonen om økte strafferammer for miljøkriminalitet i høringsutkastet handler blant annet om å bringe lovverket nærmere allmennhetens rettsoppfatning. Økte strafferammer er et signal som styrer politiets ressursallokering, og en forskyving av ressurser fra kriminalitet som rammer enkeltmennesket til miljøkriminalitet risikerer å gå på tvers av allmenn rettsoppfatning. Når en i tillegg tar med i betraktningen hvor ressurskrevende det kan være å oppklare hver enkelt sak, er det lett å se for seg at etterforskende myndigheter må prioritere et utvalg miljø saker og samtidig henlegge andre. Her kan en i tillegg lett se for seg at rammebetingelsene for hva som blir etterforsket og eventuelt oppklart er ulike i forskjellige deler av landet.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk advarer mot en utvikling hvor:

- politiets ressurser prioriteres til å etterforske mulig miljøkriminalitet på bekostning av annen type kriminalitet.
- prioriterte saker blir brukt til å statuere et eksempel, slik at enkeltpersoner straffes hardere og andre går fri.

I vurderingen av økte strafferammer finnes det flere aspekter knyttet til allmenn rettsoppfatning. Strafferetten kan ikke bare vurderes ut fra effektiv håndheving, men også legitimitet. Der myndighetenes rovviltpolitikk, mer spesifikt geografisk differensiert forvaltning, oppleves som å ha påført bestemte lokalsamfunn en uforholdsmessig byrde, foreligger det allerede et tillitsproblem. Politikken med yngleområder for de ulike rovviltartene fører til at utvalgte områder lenge har måttet bære hovedbyrden av Stortingets ambisjoner for rovvilt. Mange av dem som bor og virker i yngleområdene opplever at de allerede er ofret gjennom politiske prioriteringer. For denne delen av befolkningen kan utvidede strafferammer bli enda en belastning i form av økt straffetrussel og mulig utvidet overvåkning.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk advarer mot at strafferetten blir et virkemiddel som forsterker en eksisterende skjevbelastning. Dette kan svekke folks tillit til rettssystemet og dermed også den preventive effekten lovgiver søker å oppnå.

Hilsen Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk

Arve Sætra/s/ styreleder

Åsmund Ystad/s/, daglig leder